

Втім, розмір одержаного прибутку залежить від ціни реалізації і закупівлі товарів, кількості проданих товарів, різниці між доходами, витратами обігу і витратами від іншої діяльності. Вивчення дії цих факторів та їх прогнозування дає змогу забезпечити отримання планового цільового прибутку підприємства.

Література

1. Іщенко Є.П. Прибуток як критерій ефективності функціонування підприємства // Є.П. Іщенко // Економіст, серпень. – 2005. – № 8. – С. 12-14.
2. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.] / Г.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний, С.М. Клименко та ін. – К. : Вид-во КНЕУ, 2000. – 248 с.
3. Турило А.М. Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства / А.М. Турило, О.А. Зінченко // Фінанси України : журнал. – 2008. – № 8. – С. 35-45.
4. Шило В.П. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посібн. / В.П. Шило, Н.І. Верхоблядова, С.Б. Ільїна та ін. – К. : Вид-во "Кондор", 2005. – 240 с.

Васильцев Т.Г., Марчишак М.В. Прибыль предприятия: особенности его формирования и использования в рыночных условиях

Определены основные подходы к определению понятия "прибыль предприятия", перечислены и описаны функции прибыли предприятия, осуществлен детальный анализ составляющих прибыли предприятия; обоснована необходимость и определены направления повышения уровня прибыли предприятия; приведено практическое отражение результатов дохода и прибыли предприятия.

Ключевые слова: прибыль предприятия, функции прибыли, виды прибыли, распределение и использование прибыли.

Vasylytsiv T.G., Marchishak M.V. Profits of an enterprise: characteristics of its formation and use in market conditions

In the article the main approaches to the definition of "profits" are listed and described the functions of profits, made a detailed analysis of the components of profits, the necessity and defined areas of increasing profits, are the practical results reflect income and profits.

Keywords: income tax, profit function, types of income, distribution and use of profits.

УДК 330.322.1

Доц. Л.Й. Гнилянська, канд. екон. наук –
НУ "Львівська політехніка"

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Викладено основні теоретичні питання щодо інноваційного проекту. Розкрито сутність інноваційного проекту у господарському процесі підприємства. Розглянуто процес формування інноваційного проекту. Звернено увагу на систему управління ними.

Ключові слова: інноваційний проект, система управління інноваційним проектом

Постановка проблеми. Основою інноваційного менеджменту є реальне інвестування. Процес реального інвестування ґрунтується на створенні та реалізації інноваційних проектів.

Аналіз останніх досліджень і результатів. Останніми роками у вітчизняних та зарубіжних джерелах зростає кількість публікацій стосовно інноваційної діяльності. Внесок у розвиток теоретичних положень у галузі інноваційної діяльності здійснено у роботах М. Портера, П. Друкера, Д. Тідда, Д. Бессанта, К. Павітта, Ю. Морозова. Практичний досвід застосування окремих складових інноваційної діяльності в Україні відображений у роботах вітчизняних авторів, серед яких А. Пересада [5], О. Лапко, Д. Черваньов, Л. Нейкова [1-7], Н. Чухрай [8].

Постановка цілей. На підставі вивчених теоретичних положень і практичного досвіду в роботі поставлено за мету визначити можливості управління інноваційними проектами на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. Згідно з Законом України "Про інноваційну діяльність" [3], інноваційний проект – це комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (зокрема інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції. Інноваційні проекти, згідно з поділом інноваційних продуктів, за ступенем завершеності досліджень і характеру результату науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт класифікують на:

- інноваційні проекти, пов'язані з просуванням готового інноваційного продукту;
- інноваційні проекти з незавершеною стадією впровадження;
- інноваційні проекти з незавершеною стадією дослідно-конструкторських робіт;
- інноваційні проекти з незавершеною стадією науково-дослідних робіт;
- інноваційні проекти з незавершеною стадією пошукових досліджень;
- вдосконалений продукт чи технологію;
- новий продукт чи технологію.

Для успішної реалізації інноваційних проектів на підприємстві варто налагодити систему управління проектами, яка передбачає створення необхідних організаційних, технічних, інформаційних, комунікаційних програмних та інших умов щодо створення ефективної роботи управлінського персоналу проекту і реалізації проектів [4]. Система управління проектами охоплює три блоки: процес управління; суб'єкти управління, тобто активних учасників проекту; об'єкти управління – форми вкладення інвестицій.

Основні учасники проекту, які взаємодіють під час вироблення та ухвалення управлінських рішень: управлінський апарат замовника проекту, що охоплює всі необхідні підрозділи та організації, що виконують ролі замовника (замовник, інвестори, менеджер програми та проекту); основні розроблювачі, проектувальники, підрядники (чи субпідрядники, якщо команда проекту – це основний підрядник), ліцензіар (власник ліцензій і "ноу-хау"); члени команди проекту: група управління портфелем проектів, інженер проекту, адміністратор за контрактами, контролер, бухгалтер проекту, координатор з виробництва та закупівлі, менеджер з введення в експлуатацію, ключові керівники та спеціалісти, економіст проекту (співробітник компанії чи сторонній консультант, що здійснює аналіз фінансових, маркетингових, виробничих аспектів проекту), консультанти (наукові, фінансові, технічні, консультанти з питань страхування та маркетингу, радники з юридичних питань тощо), зацікавлені особи. Зацікавлені особи (стейкхолдери) – це фізичні та юридичні

особи, які безпосередньо беруть участь у проекті, а також особи, інтереси яких пов'язані із процесом реалізації проекту і його результатами. Також важливими учасниками проекту є постачальники матеріалів, дослідні центри, компанії, що надають послуги, регуляторні агентства.

Базовими поняттями для визначення об'єкта управління в системі управління проектами підприємства є: 1) інноваційний проект; 2) портфель інвестиційних проектів; 3) інноваційна програма; 4) бізнес-план проекту; 5) життєвий цикл проекту.

Портфель інвестиційних проектів – сукупність бізнес-ідей, інвестиційних (інноваційних) проектів, які знаходяться в компетенції одного центру відповідальності. Портфель проектів формується інвесторами, які здійснюють виробничу діяльність, і охоплює об'єкти інвестування усіх видів. Портфель інвестиційних проектів переважно складається із: середньотермінових і довготермінових проектів більшою мірою (створення нової продукції, технології, придбання організацій, обладнання, незавершених об'єктів, іншої нерухомості), короткотривалих проектів меншою мірою (проекти реконструкції та технічного переозброєння підприємств із терміном здійснення до року).

Інноваційна програма – довготерміновий захід, який охоплює групу взаємопов'язаних проектів та заходів, що об'єднані загальною метою і умовами їх виконання, потребують тісної координації. Інноваційна програма підприємства розкриває основний зміст проекту і слугує важливим джерелом інформації для розроблення планів маркетингу, операційних, фінансових планів, бізнес-плану загалом.

Бізнес-план проекту – документ, що визначає необхідність здійснення інвестування, який у вибраній послідовності містить розділи із основними характеристиками проекту, фінансовими показниками, що пов'язані з його реалізацією. Завершений бізнес-план є підґрунтям для змоги та презентації його основних ідей інвесторам. Бізнес-план дає можливість погоджувати інвестиційні програми з їх фінансовим забезпеченням.

Життєвий цикл проекту – сукупність логічно взаємопов'язаних робіт, завдань проекту, в процесі завершення яких досягається один із основних результатів проекту. Життєві цикли проектів у різних областях діяльності можуть істотно відрізнятися і охоплювати різні стадії (фази). Чіткого розмежування між фазами життєвого циклу проекту може і не бути, тобто процеси, які виконують на одній стадії, можуть виконуватися паралельно з елементами іншої стадії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Застосування методів і засобів управління інноваційними проектами дає змогу досягнути намічених результатів проекту за необхідної якості, економити ресурси, знизити ризики і підвищити надійність завдяки чіткому:

- визначенню цілей інноваційної діяльності;
- виявленню структури проекту; формалізованої підготовки контрактів;
- планування і оцінювання ризиків;
- організації реалізації проекту;
- підтримування контролю за ходом виконання проекту.

Література

1. Арчибальд Р. Управление высокотехнологичными программами и проектами / Рассел Д. Арчибальд : пер. с англ. Е.В. Мамонтова / под ред. А.Д. Баженова, А.О. Арефьева. – Изд. 3-е, [перераб. и доп.]. – М. : Изд-во "Компания АйТи"; ДМК Пресс, 2004. – 472 с.
2. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 303-458.
3. Закон України "Про інноваційну діяльність" // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 47. – С. 646.
4. Цивільний кодекс України / Офіційний вісник України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.com.ua>. – Назва з екрана.
5. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Изд-во "Прогресс", 1982. – 455 с.
6. Антонюк Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. Антонюк, А. Поручник, В. Савчук. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 394 с.

Гнилянская Л.Й. Управление инновационными проектами на предприятии

Изложены основные теоретические вопросы об инновационном проекте. Показана суть инновационного проекта в хозяйственном процессе. Рассмотрен процесс формирования инновационного проекта. Обращено внимание на систему управления им.

Ключевые слова: инновационный проект, система управления инновационным проектом.

Gnylyanska L. Yo. Management of innovation projects of enterprise

Set out the basic theoretical questions about the innovation of the project. Revealed the essence of the innovation project in the economic process. The process of formation of innovative projects. Drawn attention to the system management.

Keywords: innovative project management system is an innovative project.

УДК 658.012.12 **Аспір. О.Б. Гром'як; проф. О.Г. Мельник, д-р екон. наук – НУ "Львівська політехніка"**

ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ

Розглянуто сутність і призначення експрес-діагностики діяльності підприємства. На основі дослідження літературних джерел наведено та обґрунтовано власне визначення поняття "експрес-діагностика". У роботі виокремлено та охарактеризовано основні завдання та функції експрес-діагностики. Систематизовано характерні властивості, притаманні конкретному виду діагностики.

Ключові слова: експрес-діагностика, оперативність, властивості, функції, завдання.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах сучасного економічного середовища, жорсткої конкуренції та постійного удосконалення техніки та технології ведення бізнесу виникає нагальна потреба у здійсненні діагностики діяльності підприємства загалом чи окремих її видів.

Досить часто менеджери змушені приймати важливі оперативні рішення, котрі базуються на обмеженому, частковому спектрі інформації. У таких ситуаціях виникає необхідність у виокремленні ключових симптомів, якісному та кількісному представленні показників-індикаторів, котрі б давали змогу створити уявлення щодо досліджуваного об'єкта діагностики та можливих загроз. Такі потреби менеджерів можуть бути задоволені завдяки застосуванню системи експрес-діагностики.